

Prepoznavanje vlogi gibanja in športa v času študija na daljavo

Prejeto 13.11.2021 / Sprejeto 15.05.2022

Znanstveni članek

UDK 37.018.43:796-057.875

KLJUČNE BESEDE: gibanje, šport, rekreacija, študenti, študij na daljavo

POVZETEK – Preteklo študijsko leto je za mnoge študente potekalo na daljavo zaradi epidemije covida-19. Z raziskavo smo žeeli ugotoviti, kakšno mnenje imajo študenti specialne in rehabilitacijske pedagogike (SRP) o vlogi gibanja in športa med epidemijo. V vzorec je bilo zajetih 192 študentov SRP, rednega in izrednega študija. Podatke smo pridobili preko spletnne ankete v mesecu februarju in marcu 2021. Uporabili smo kvantitativno metodo, računani so bili odstotni deleži. Delovno hipotezo smo preverili s Hi-kvadrat testom, ki je potrdil, da ne obstaja statistična povezava med spolom študentov, letnikom študija in načinom (redni, izredni) študija, krajem bivanja študentov ter njihovim ukvarjanjem z gibalno-športno dejavnostjo v času študija na daljavo. Raziskava potrjuje pomen gibanja in športa v času epidemije ter študija na daljavo pri študentih SRP. Zavedajo se vpliva gibanja na dobro psihofizično počutje. Z izbrano gibalno-športno dejavnostjo, kot so npr. hoja, tek, kombinacija hoje in teka, elementi fitnes programa ter pohodništvo, so se redno ukvarjali več kot 2 uri na teden. V času študija na daljavo je večina študentov pogrešala socialne stike.

Received 13.11.2021 / Accepted 15.05.2022

Scientific paper

UDC 37.018.43:796-057.875

KEYWORDS: movement, sport, recreation, students, distance learning

ABSTRACT – Many students spent the past academic year learning at a distance due to the COVID-19 epidemic. This study aimed to determine the views of Special and Rehabilitation Pedagogy (SRP) students on the prominent role of exercise and sport during the epidemic. The sample included 192 full-time and part-time SRP students. Data were obtained through an online survey in February and March 2021. A qualitative method was used and the percentages were calculated. The working hypothesis was tested with a chi-square test which confirmed that there is no statistical association between students' gender, year and type of study (full-time, part-time), place of residence and their engagement in sport and physical activities while studying at a distance. The study confirms the students' recognition of the importance of exercise and sport during the epidemic and distance learning, and their awareness of the impact of exercise on psycho-physical well-being. They practised physical activities such as: walking, jogging, a combination of walking and jogging, elements of a fitness programme, and hiking. They were regularly engaged in these activities, i.e., more than 2 hours per week. Most students missed social contacts and socialising with other students while studying at a distance.

1 Uvod

Študijsko leto 2020/21 je mnoge države in tudi študente postavilo pred številne nove izzive zaradi načina dela ter izobraževanja kot posledice epidemije ter ukrepov za zajezitev širitve virusa Sars CoV-2. Skorajda čez noč so bile številne vzgojno-izobraževalne ustanove (vrtci, osnovne in srednje šole, tudi univerze) prisiljene, da spremenijo ustaljeni način dela in preidejo na izobraževanje na daljavo. Tudi v Sloveniji so ustanove "zaprle" svoja vrata, njihovi učenci, dijaki in tudi študenti pa so ostali doma. V naši državi so bile vzgojno-izobraževalne ustanove zaprte od 12. marca do 25. maja 2020 in od 26. oktobra do 4. januarja 2021 (Odlok o začasni prepovedi zbiranja ljudi v zavodih

s področja vzgoje in izobraževanja ter univerzah in samostojnih visokošolskih zavodih, 2020). Tudi Svetovna zdravstvena organizacija (2020) je širjenje virusa razglasila za izredno nevarnost javnemu zdravju, zaradi česar se je življenje ljudi na vseh področjih dobesedno ustavilo.

2 Izobraževanje na daljavo ter vloga gibanja

Zaradi omejitev posledic epidemije je za številne udeležence izobraževanje potekalo na daljavo. Takšen način dela je postal nujen tudi v visokošolskih ustanovah, s čimer smo se spopadali tako profesorji kot tudi študenti. Čeprav je za mnogo ljudi takšen način dela nov ter neobičajen, pa ni povsem neznan. Zavod RS za šolstvo (2020) navaja, da so se v preteklosti države na različne načine spoprijele s potekom izobraževanja na daljavo. Avtorji Bregar, Zagmajster in Radovan (2020) in Keegan (1996) menijo, da je za izobraževanje na daljavo najbolj značilno to, da so glavni akterji med poučevanjem fizično ločeni. V takih pogojih potekata izobraževalni proces in medsebojna komunikacija z uporabo različnih medijev in tehnologij. Zato ima dobro poznavanje sodobnih elektronskih medijev pomembno vlogo in lahko v marsičem določa uspeh tudi vzgojno-izobraževalnega procesa. Temu se pridružujejo tudi Rupnik Vec idr. (2020), ki izobraževanje na daljavo definirajo z dvema poglavitnima značilnostma, in sicer da sta učitelj in učenec med poučevanjem prostorsko ločena, komunikacijo med učiteljem in učencem ter komunikacijo med učenci pa zagotavljajo različne vrste tehnologij. Izobraževanje na daljavo je tako sestavljeni iz poučevanja na daljavo, ki se nanaša na učitelja (v našem primeru visokošolskega predavatelja) oziroma izobraževalno institucijo (fakulteto), in iz učenja na daljavo, ki se nanaša na učence ali dijake oziroma študente.

Za uspešno sodelovalno delo na daljavo morajo biti izpolnjeni sledeči pogoji: pristorno mora biti dobro in strukturirano načrtovanje vzgojno-izobraževalnega procesa, učne enote morajo biti strukturirane ter uporabniki morajo biti večji uporabe specialno-didaktičnih strategij. Da je poučevanje na daljavo uspešno, je potrebna predvsem dobra, večsmerna komunikacija, ki večinoma poteka preko različnih elektronskih tehnologij. Takšne razmere študente in pedagoške delavce prisilijo v nujno povezovalno delo, ki mora biti dobro načrtovano, nujno mora upoštevati spremenjene okoliščine, biti mora primerno hitro odzivno ter zelo fleksibilno (Motik in Veljić, 2006). Pri izobraževanju na daljavo igra pomembno vlogo tudi termin e-izobraževanje. E-izobraževanje je učenje, ki je podprtlo s strani informacijske in komunikacijske tehnologije. Lahko ga uporabljam tudi kot način študija na daljavo, prav tako pa tudi kot podporo kombiniranemu izobraževanju, kjer se del procesa izvaja na daljavo, del pa v ustanovi (Terminology of European Education and Training Policy, 2014). Dandanes se vsakodnevno srečujemo z novimi in novimi tehnološkimi inovacijami, z novo tehnologijo prihajajo tudi izobraževanja različnih vrst. Laznik (2020, str. 127) meni, da sem spada digitalizacija in virtualizacija, ki sta bili za odrasle še do nedavnega nedosegljivi. Posledice izobraževanja na daljavo se bodo v družbi odražale še dolgo časa, na to temo bodo narejene številne raziskave. Tudi kaj nas kot posameznike ter družbo čaka v naslednjih jesenskih mesecih, v tem trenutku težko napovedujemo. Pomembno vlogo pa bodo imele v preteklem študijskem letu pridobljene izkušnje v zvezi s poučevanjem na daljavo.

Hitre ter nujne spremembe, ki jih je prinesla epidemija covida-19, so posledično preoblikovale tudi običajne razmere življenja in dela celotne svetovne populacije. Postale so del našega vsakdana, vplivale so na potek številnih dejavnosti, ki so vezane na vzgojo in izobraževanje, potek dela ter na življenje tako posameznika kot skupnosti kot celote. Tako spremenjene okoliščine, četudi so bile podprte z različnimi podpornimi mehanizmi pomoči s strani države ter vzgojno-izobraževalnega sistema, so posredno vplivale na številne deležnike, vstopajoče v proces izobraževanja. Takšno delo pa zahteva več povezovanja ljudi, več priprav in dobro, povezovalno organizacijo tudi na področju edukacije. Slednje je mogoče le ob dobri komunikaciji. Perić Prkosovački idr. (2020, str. 54) menijo, da je komunikacija bistvenega pomena za učinkovit proces. V tem obdobju se je še zlasti pokazala potreba po kooperativnem sodelovanju vseh deležnikov. Nujno je bilo sodelovanje med javnimi vzgojno-izobraževalnimi zavodi in učenci, dijaki, študenti ter njihovimi učitelji oziroma strokovnimi delavci. Posledica dobre medsebojne povezanosti in uspešne organizacije izobraževalnega dela so lahko tudi učni in študijski rezultati. Na sam proces lahko vplivajo tudi osebne izkušnje, lastno doživljjanje učenca, dijaka ali študenta ter tudi to, kako je povezan z drugimi ter kakšne stike (kako kakovostne) ima z njimi. Na tem mestu je potrebno izpostaviti tudi vidik odgovornosti do dela oziroma študija na daljavo. Batič (2021, str. 8) izpostavlja tudi vidik odgovornosti učencev v času študija na daljavo, saj navaja, da se učenci držijo rokov zelo različno (po navedbah anketiranih učiteljev).

Tako kot drugi študenti v državi so se z nujnimi ukrepi v povezavi z epidemijo srečali tudi študentje Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani, Oddelka specialne in rehabilitacijske pedagogike (SRP), prvič z zaprtjem univerze. Njihovo izobraževanje je postalo vse bolj virtualno, potekalo je na daljavo. Prej kontaktne aktivnosti na kliničnih vajah, hospitalacijah ... so postale virtualne. Izobraževalci smo se pogosto vprašali, kako spodbuditi, motivirati študente za delo, saj virtualno poučevanje prinaša nove izzive. Vidik motiviranosti študentov za delo z uporabo novih tehnologij izpostavlja tudi Harl (2021, str. 81).

Unesco navaja podatke, da so se v prvi polovici leta 2020 vzgojno-izobraževalne ustanove zaprle v 186 državah po vsem svetu, zaradi česar se je na daljavo izobraževalo 74% vseh učencev (Di Pietro idr., 2020). Naloga pedagoških delavcev se je v času študija na daljavo spremenila, saj so morali večjo pozornost nameniti dobremu načrtovanju ter izvedbi virtualnega sodelovanja s študenti. Več avtorjev (Cleveland-Innes in Garrison, 2010; Moore, 2011; Valentine, 2002) izpostavlja tako prednosti kot tudi pomanjkljivosti izobraževanja na daljavo. Kadar se slušatelji izobraževanja srečujejo z določenimi ovirami, npr. pomanjkanjem časa, veliko geografsko oddaljenostjo, posebnimi potrebami, osebnimi družinskimi razlogi ipd., takrat se težje udeležijo običajnega izobraževanja. V takšnem primeru jim izobraževanje na daljavo olajša študij, saj dopušča učenje kadarkoli in kjerkoli. Prednost izobraževanja na daljavo je tudi v večji samostojnosti načrtovanja urnika, tempa dela ter prihranku časa. Takšna oblika izobraževanja je lahko tudi podpora oblika klasičnemu izobraževanju, zaradi svoje drugačnosti, večje avtonomije pri izbiri načina ter časa učenja lahko predstavlja zanimiv način izobraževanja v primerjavi s klasičnim izobraževanjem. Bregar (2013, v Rupnik Vec idr., 2020) izpostavlja vidik izobraževanja na daljavo, ki prinaša nekaj prednosti, zlasti priložnost bolj prožne ter raznolike komunikacije vseh sodelujočih. Di Pietro idr. (2020) omenjajo redno komunikacijo med solo in učenci kot temeljni element uspešne strategije spletnega učenja, kar prav lahko velja tudi za delo študentov.

Avtorji seveda izpostavijo tudi vidik pomanjkljivosti izobraževanja na daljavo. Moore (2011) meni, da je ključna pomanjkljivost izobraževanja na daljavo predvsem pomanjkanje neposrednega stika z učiteljem in tudi učitelj ne dobi neposredne povratne informacije, zaradi česar je možen tudi manjši nadzor nad udeleženci, pomanjkljivi so socialni vplivi, manj je tudi izpostavljena vzgojna komponenta izobraževanja, kar je pomembno zlasti pri slušateljih. Valentine (2002) izpostavlja nezadostno ali neustrezno znanje pri uporabi določene tehnologije, kar lahko predstavlja večji problem. Težave so lahko tudi ekonomske narave, saj je cena uporabljenih tehnologij dokaj visoka (Cleveland-Innes in Garrison, 2010). Bratina (2008) meni, da je za učenje na daljavo potrebna tudi določena zrelost in disciplina udeležencev, ki jo je pri mlajših težko pričakovati, zato je zanje omenjena oblika izobraževanja manj primerna. Avtorica Barbour (2019) kot poglavitno pomanjkljivost izobraževanja na daljavo izpostavlja odstopnost neposrednega stika, omenja pa tudi stroškovni vidik, saj so zlasti visoki začetni stroški (zaradi postavitev virtualnih učilnic), nadalje pa tudi problem same dostopnosti in pripravnosti učencev. Neposredno delovno-učno okolje je vezano na tehnologijo in od nje odvisno, zaradi česar je potrebno vsem udeležencem zagotoviti dostopnost vsebin (kot posledica pojava neenakih pogojev za delo od doma) (Kustec idr., 2020). Poleg ustrezenih vzpostavljenosti tehnološke infrastrukture, kar predstavlja poglavitno oviro vsaj na začetku dela na daljavo, je morda poglavitna težava v pomanjkljivosti usposobljenosti strokovnega osebja za tovrstno obliko izobraževanja ter nepoznavanju takšnega načina poučevanja nasploh (Bregar, Zagmajster in Radovan, 2020).

Pomanjkanje gibanja, s katerim je povezan “sedeči življenjski slog”, ne vpliva samo na pojav nekaterih bolezni sodobnega časa, temveč posledično vodi tudi v prezgodnjo smrt. Gibalna nedejavnost otrok in mladine lahko predstavlja resen dejavnik za razvoj nekaterih kroničnih nenalezljivih bolezni, kot so npr. debelost, diabetes tipa 2 in različne oblike srčno-žilnih obolenj (Campling in Sharpe, 2013; Costello, 2009). Podatki NIJZ-ja (2018) o obsegu gibalne dejavnosti med otroki in mladostniki kažejo, da se je v obdobju med letoma 2002 in 2014 delež mladostnikov, ki se redno gibljejo vsak dan vsaj eno uro, znižal. Tudi gibalna dejavnost s starostjo pomembno upada. Izpostavljen je, da približno vsak peti mladostnik v prostem času več kot štiri ure na dan prezivi v sedečem položaju, dekleta v pomembno višjem deležu kot fantje. Tudi prekomerna sedeča vedenja s starostjo naraščajo ne glede na spol. Podatki kažejo tudi vpliv slabšega socialno-ekonomskega položaja na zmanjšanje telesne dejavnosti, zato je potrebno gibalni dejavnosti ranljivih skupin posvetiti posebno pozornost.

Da že krajše obdobje gibalne nedejavnosti povzroči velike spremembe v gibalni učinkovitosti, kažejo tudi podatki športnovzgojnega kartona po razglasitvi epidemije v Sloveniji. Poleg zaprtja šol so bile med ukrepi za zajezitev epidemije tudi prepoved organizirane športne vadbe, prepoved uporabe igrišč in prepoved združevanja na javnih prostorih. Po izvedbi spremmljanja športnovzgojnega kartona osnovnošolskih otrok je država dobila vpogled v nekatere posledice zaradi omejevanja telesne dejavnosti med razglasitvijo epidemije. Analiza rezultatov je pokazala največji upad gibalne učinkovitosti otrok v zgodovini spremmljanja, največje zmanjšanje deleža visoko gibalno učinkovitih otrok, največji upad gibalne učinkovitosti med predhodno najbolj gibalno učinkovitimi otroki, porast podkožnega maščevja pri več kot polovici osnovnošolske populacije ter največji porast deleža otrok z debelostjo v zgodovini spremmljanja (Slofit, 2020). Škof (2016) meni, da so mladi danes premalo telesno dejavnii. Izpostavlja, da so potrošniški način življenja,

zabavno-komunikacijske in druge tehnološke pridobitve, socialne, urbane in druge okoliščine sodobnega sveta ‐strup‐ za gibalno dejavnost mladih. Otroci vedno več časa preživijo pred računalnikom, poleg tega so preobremenjeni s šolskim delom. Avtor meni (prav tam), da je danes mladina v primerjavi z mladino pred desetletji gibalno manj sposobna ter je v slabši telesni kondiciji. Tako v svetu kot v Sloveniji gibalna učinkovitost vztrajno pada zlasti na področjih, ki so tesno povezana z zdravjem in zdravim razvojem mladih ljudi. Priporočene vrednosti obsega telesne dejavnosti (60 minut zmerne in intenzivnejše telesne dejavnosti dnevno) ne dosega niti polovica mladih.

Čeprav predstavljene raziskave govorijo predvsem o mlajši populaciji, v pričujoči raziskavi pa so bile zajete odrasle osebe, študenti, menimo, da je vloga gibanja ter športa pomembna tudi zanje oz. za vse ljudi. Njegova pozitivna vloga blagodejno deluje na človekovo počutje. Kdo ne pozna zadovoljstva, ko prehodiš določeno razdaljo, pritečeš do cilja, ‐osvojis‐ gorski cilj, prekolesariš izbrano razdaljo ...? Kako posamezna oseba doživlja svoje življenje in zadovoljstvo z njim, zavisi od interakcije med notranjimi in zunanjimi dejavniki, kamor umeščamo tudi vplive okolja. Čas epidemije je bil pomemben za vse ljudi, ne samo učence, dijake ter študente. To, kako so doživljali omejitve zaradi epidemije, kako so postopali, da bi se bolje počutili, je odvisno tudi od njihove percepциje kakovosti lastnega življenja in zadovoljstva z njim. Zato lahko tudi izbrane gibalno-športne dejavnosti predstavljam dober način spopadanja z omejitvami zaradi epidemije, saj dobro delujejo na izboljšanje telesnega ter duševnega zdravja (Bercič in Ažman, 1996). Prav tako Filipčič in Jerman (2018) ugotavlja, da posamezniki z različnimi težavami višje ocenjujejo kakovost življenja, če so redno gibalno-športno aktivni. Tudi Goltnik Urnaut (2007) izpostavlja, da imajo gibalne aktivnosti pomembno vlogo pri zagotavljanju dobrega telesnega počutja. Na zadovoljstvo pa vplivajo tudi drugi dejavniki. Dolenc in Virag (2019, str. 74) menita, da je zadovoljstvo posameznikovo čustveno odzivanje na doživljanje dela in delovnih pogojev, kar je odvisno od njegovih potreb in pričakovanj.

Z izvedeno raziskavo med študenti Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani, smeri SRP, smo žeeli vsaj malo osvetlitи morebitno problematiko izobraževanja na daljavo ter ugotovili, kakšen pomen imajo zanje gibanje in športne dejavnosti med epidemijo covida-19. Dobljeni rezultati so nam omogočili podrobnejši vpogled v razmišljanje študentov izbrane smeri SRP o vlogi gibanja ter športa v času študija na daljavo ter vpogled v njihovo neposredno preživljanje prostega časa med epidemijo.

3 Metodologija

Za potrebe raziskave smo uporabili spletno anketiranje (1KA), povezava je bila poslana vsem študentom od 1. do 5. letnika (oz. 1. letnika 2. stopnje) smeri SRP Pedagoške fakultete v Ljubljani. Vseh študentov rednega in izrednega študija SRP je bilo v študijskem letu 2020/2021 289, v anketi jih je sodelovalo 192, na vsa vprašanja pa je odgovorilo 173 študentov, kar predstavlja 59,9% (zadošča za statistično zanesljiv vzorec). Anketa je bila sestavljena iz 10 splošnih vprašanj (spol, starost, letnik in oblika študija, kraj bivanja) ter vprašanj, povezanih z gibanjem ter športom med epidemijo covida-19 (udejstvovanje z gibanjem ter športom, motivacijski dejavnik, pogostost in

vrsta gibanja ter športa, kaj so v času epidemije najbolj pogrešali). Anketa je vsebovala vprašanja zaprtega tipa, kjer je bil možen le 1 odgovor.

V raziskavo smo vključili preverjanje delovne hipoteze, da spol, vrsta in oblika študija ter kraj bivanja študentov ne vplivajo na njihovo športno-rekreativno dejavnost v času študija na daljavo.

4 Rezultati in diskusija

Sledijo rezultati raziskave s frekvenčno delitvijo odgovorov na zastavljena vprašanja. V tabeli 1 prikazujemo frekvenčne vrednosti odgovorov na vsa zastavljena vprašanja študentov smeri SRP.

Tabela 1

Število (f) in strukturni odstotki (f%) odgovorov študentov glede pomena gibanja in športa v času študija na daljavo

Spremenljivka		f	f%
<i>Spol</i>	moški	6	3,5
	ženski	167	96,5
	Skupaj	173	100
<i>Letnik študija</i>	1. letnik	65	37,6
	2. letnik	33	19,1
	3. letnik	29	16,8
	4. letnik	16	9,2
	5. letnik	30	17,3
	Skupaj	173	100
<i>Oblika študija</i>	redni študij	143	82,7
	izredni študij	30	17,3
	Skupaj	173	100
<i>Kraj bivanja</i>	mestni okoliš	65	37,6
	podeželski okoliš	108	62,4
	Skupaj	173	100
<i>Ukvarjanje študentov z gibanjem in športom</i>	da	155	89,6
	ne	18	10,4
	Skupaj	173	100
<i>Pogostost gibanja in športa študentov na teden</i>	1–2 uri na teden	45	26,0
	več kot 2 uri na teden	128	74,0
	Skupaj	173	100

<i>Spremenljivka</i>		<i>f</i>	<i>f%</i>
<i>Frekvenca gibanja in športa</i>	redno	95	54,9
	brez	20	11,6
	občasno	58	33,5
	Skupaj	173	100
<i>Vrste gibanja in športa</i>	hoja	79	45,7
	tek	7	4,0
	kombinacija hoje in teka	34	19,7
	kolesarstvo	4	2,3
	pohodništvo	13	7,5
	fitnes program	27	15,6
	igre z žogo	1	0,6
	drugo	8	4,6
	Skupaj	173	100
	več prostega časa	31	17,9
<i>Motivacijski vidik za gibanje in šport</i>	preventivno delovanje na telo in počutje	113	65,3
	drugo	29	16,8
	Skupaj	173	100
	različne oblike športa	16	9,2
<i>Kaj so študenti pogrešali</i>	ekipne športe	11	6,4
	druženje z drugimi	114	65,9
	nič niso pogrešali	32	18,5
	Skupaj	173	100

Rezultati kažejo, da večinoma na smeri SRP študirajo študentke (96,5%), študentov je le 3,5%. V anketi je sodelovalo največ študentov 1. (37,6%) in 2. letnika (19,1%), sledi 1. letnik 2. bolonjske stopnje (17,3%), nato 3. letnik (16,8%), najmanj pa je študentov iz 4. letnika (9,2%). Glede na vrsto študija je v anketi sodelovalo največ študentov rednega študija (82,7%), le-teh je tudi sicer največ, študentov izrednega študija pa 17,3%. Večina študentov prihaja iz podeželskega okolja (62,4%), ostali iz mestnega okolja (37,6%). Glede udejstvovanja v gibalno-športnih dejavnostih med študijem na daljavo je večina anketiranih študentov (89,6%) odgovorila, da so bili gibalno aktivni, le manjši del (10,4%) je bil gibalno neaktivni. V povezavi s pogostostjo aktivne udeležbe v gibalno-športnih dejavnostih so odgovorili, da so se ukvarjali z gibanjem in športom od 1 do 2 uri na teden, tako jih je menilo 26%, bistveno več (74,0%) pa je bilo tistih, ki so se z gibanjem in športom ukvarjali več kot 2 uri na teden. Dobra polovica študentov (54,9%) je odgovorila, da so se z gibanjem in športom ukvarjali redno, občasno se jih je ukvarjalo 33,5%, da se z gibanjem in športom niso ukvarjali, je odgovorilo le 11,6% študentov. V času študija na daljavo so se študenti največ posluževali hoje (45,7%), kombinacije hoje in teka (19,7%), sledi ponudba fitnes programa (15,6%) ter

pohodništvo s 7,5 %. Le malo (2,3 %) študentov se je ukvarjalo s kolesarjenjem, kar je presenetljivo, saj kolesarstvo velja za enega izmed tradicionalnih ter pogostih slovenskih športov. V povezavi z motivacijskimi dejavniki za aktivno preživljanje prostega časa v času študija na daljavo je večina študentov (65,3 %) odgovorila, da so se za gibalno-športno dejavnost odločili zaradi preventivnega učinka, ki ga ima na delovanje telesa ter s tem na izboljšanje dobrega psihofizičnega počutja. Sledi odgovor, da so se za gibanje ter šport (17,9 %) odločili zaradi več prostega časa, ki so ga imeli v času študija na daljavo; nekoliko manj študentov (16,8 %) je navedlo druge (osebne) razloge za udejstvovanje v gibalno-športnih dejavnostih. Na vprašanje, kaj so v času študija na daljavo najbolj pogrešali, je večina študentov (65,9 %) odgovorila, da so pogrešali socialne stike, torej druženje z drugimi osebami, prijatelji, znanci, drugimi študenti, 18,5 % jih ni pogrešalo ničesar (sklepamo, da so imeli dovolj razvito socialno mrežo v domačem okolju). 6,4 % študentov je odgovorilo, da so v tem času najbolj pogrešali ekipne športe (s čimer bi lahko nadoknadiли manj stikov z drugimi osebami), 9,2 % študentov pa je najbolj pogrešalo različne oblike športa (sklepamo, da tiste, s katerimi so se ukvarjali v času pred uvedbo ukrepov zaradi epidemije).

Pri preverjanju delovne hipoteze so rezultati Hi-kvadrat testa (χ^2) pokazali, da spol, letnik študija, oblika študija (redni in izredni študij) ter kraj bivanja študentov ne vplivajo na njihovo gibalno-športno dejavnost v času študija na daljavo. Študenti so se v času študija na daljavo redno in več kot 2 uri na teden ukvarjali z izbrano gibalno-športno dejavnostjo ne glede na spol ter letnik študija. Na rezultat ni vplival niti način njihovega študija (redni, izredni) niti geografski dejavnik (mestno ali podeželsko okolje) v času epidemije. Vse vrednosti Hi-kvadrat testa so se gibale nad stopnjo tveganja, pri zaupanju $p > 0,05$.

5 Sklep

Raziskava na reprezentativnem vzorcu študentov Pedagoške fakultete v Ljubljani, smeri SRP, kaže, da se študentje zavedajo pomena in vloge gibanja ter različnih športno-rekreativnih dejavnosti na njihovo zdravje ter psihofizično komponento. Tudi raziskave avtorjev (Mišigoj Duraković, 2003; Winnick, 2005; Goltnik Urnaut, 2007) poudarjajo vpliv gibalne aktivnosti na zagotavljanje dobrega telesnega počutja, saj avtorji menijo, da lahko z njimi pomembno izboljšamo telesno počutje. Tudi študenti smeri SRP se zavedajo pomena gibanja ter aktivnega preživljanja prostega časa v času študija na daljavo, ko so bili brez možnosti organizirane športne vadbe, saj je bila zaprta tudi večina organizacij, ki ponujajo organizirano ter vodeno vadbo (npr. bazeni, fitnesi, igrišča, športna društva). Na zavedanje pomena gibanja ter športno-rekreativnih dejavnosti kažejo njihovi odgovori v raziskavi, saj navajajo, da so se tudi med študijem na daljavo v svojem prostem času ukvarjali z raznimi telesnimi aktivnostmi. Vsi, ne glede na spol, starost, leto izobraževanja ter kraj bivanja, prepoznavajo gibanje ter šport kot pomembno dejavnost. Velika večina je bila med epidemijo redno gibalno aktivna več kot 2 uri na teden. Največ študentov se je posluževalo hoje ter kombinacije hoje in teka, sledita fitnes program ter pohodništvo. Izsledki raziskave so v skladu tudi z raziskavami iz preteklih let, saj Kristan (1993) ugotavlja, da na priljubljenost hoje vpliva dejstvo, da gre za zelo varno športno dejavnost, Ulaga (prav tam) pa izpostavlja, da stopnjo

razvitosti športne kulture ne ocenujemo le po številu vrhunskih športnikov, temveč tudi po razvitosti športnih navad. Pričakovali smo nekoliko višji odstotek odgovorov pri pohodništvu in kolesarstvu, saj obe dejavnosti veljata na naši državi za zelo priljubljeni ter pogosti. Kristan (1993) celo navaja, da je gorništvo in pohodništvo del slovenske identitete. Čujež in Ogorevc (2018) omenjata visoko število državljanov (17,5%), ki obiščejo slovenske gore. Črnigoj, Bartolj in Srakar (2018) menijo, da so mnogi Slovenci sprejeli pohodništvo kot temeljno dejavnost preživljanja prostega časa med vikendom. Prav tako predstavlja hoja enega od bolj priljubljenih športov v Sloveniji, kar velja tako za hojo po ravnom kot strmem terenu. Avtorja Berčič in Sila (2007) izpostavlja, da kar 62,7% Slovencev navaja hojo kot najpogostejo gibalno dejavnost. Z raziskavo smo že leli izpostaviti tudi prisotnost motivacijskega dejavnika za udejstvovanje v raznih gibalno-športnih dejavnostih v času študija na daljavo pri študentih smeri SRP. Prepoznali so vpliv gibanja na dobro telesno delovanje in počutje ter delovanje na krvno-žilni sistem. Jacobs in Nash (2004) ter Žgur in Filipčič (2020) navajajo, da ljudje dosegajo večjo stopnjo samostojnosti z vidika medicinsko-rehabilitacijskega področja, če imajo manj zdravstvenih težav ali zapletov. Da imajo razne gibalno-športne dejavnosti pomemben vpliv na razvoj in obnovo izgubljene mišične moči, koordinacije, gibljivosti in vzdržljivosti, menita Bhamhani (2002) in Mišigoj Duraković (2003). Potrebno je omeniti, da smer študija SRP študentom omogoča srečanje z različnimi predmeti, ki izpostavljajo vlogo gibanja, motorike ter športa (če izpostavimo le nekaj predmetov: Gibalno ovirani in dolgotrajno bolni: značilnosti in ocenjevanje, Psihomotorični razvoj in učenje, Zagotavljanje kakovosti življenja gibalno oviranih in dolgotrajno bolnih). Na dobro prepoznavanje vloge gibanja in športa na optimalno delovanje telesa morda vpliva tudi način študija na smeri SRP, saj se med študijem študentje seznanijo z različnimi dejavnostmi, nekateri pa se vanje tudi aktivno vključijo, kot npr. pohodništvo za osebe s posebnimi potrebami (Novak, Čič in Bobnar, 2018), sodelujejo v programih Specjalne olimpijade Slovenije, prostovoljnem socialnem delu, kar lahko dodatno vpliva na vrednotenje gibanja in športa. Mnogi študentje so dejavnici tudi v številnih taborniških in skavtskih organizacijah. Dobljeni odgovori študentov kažejo na njihovo potrebo po druženju ter prijateljevanju, navezovanju ter vzdrževanju osebnih in prijateljskih stikov, ki jih omogočajo razne gibalno-športne dejavnosti. Omeniti pa moramo, da slaba trejtina študentov ni ničesar pogrešala v času študija na daljavo. Zaprtje določenih javnih športnih zavodov nanje ni vplivalo, iz zaradi česar sklepamo, da so bili njihovi pogoji v domačem okolju takšni, da so imeli dovolj materialnih in drugih možnosti in priložnosti za gibanje ter športno dejavnost.

Zavedamo se omejitev raziskave, saj ta zajema le del populacije študentov izbrane smeri. Raziskava bi bila zanesljivejša, če bi v njej sodelovalo več študentov ter študentk različnih študijskih smeri. Kljub temu menimo, da prinaša aktualen vpogled v življenje študentov SRP v času študija na daljavo in njihovo razmišljanje o študiju na daljavo ter potrjuje njihovo zavedanje o pomenu gibanja ter športa, kar gotovo vpliva tudi na osebno doživljjanje kakovosti življenja. Iz rezultatov lahko povzamemo, da imajo študentje SRP že izoblikovana stališča, primerno usvojene in ponotranjene večine gibanja ter športa. Sklepamo, da je pri njih pozitivno vrednotenje gibalno-športnih dejavnosti po vsej verjetnosti odraz dobre in sistematične športno-vzgojne dejavnosti v nižjih, tudi v že elementarnih oblikah študija.

Erna Žgur, PhD, Janez Jerman, PhD

Recognising the Importance of Physical Activity and Sport during Distance Learning

During the 2020/21 academic year, students in many countries had to face several new challenges due to the changes introduced in education as a result of the COVID-19 epidemic. The World Health Organisation (2020) has declared the spread of the virus to be a public health emergency, bringing people's lives to a virtual standstill in all areas. Almost overnight, many educational institutions (kindergartens, primary and secondary schools, universities) were forced to change the established methods of work and switch to distance learning. In our country, educational institutions were closed from 12 March to 25 May 2020 and from 26 October to 4 January 2021. Distance learning was introduced in universities as well. This type of studying is not unknown, as it was already used in many countries in the past (UISC, 2020). According to Bregar et al. (2020) and Keegan (1996), the main characteristic of distance education is that the participants are physically separated during the teaching process. In such conditions, the educational process and communication are carried out using various electronic media and technologies. Therefore, a good knowledge of modern electronic media plays an important role and can, in many respects, determine the success of the educational process. Such circumstances force students and educators to engage in collaborative work, which must be well planned, appropriate, responsive and highly flexible (Motik and Veljić, 2006). Nowadays, we are confronted with ever-new technological innovations (e.g., digitisation and virtualisation) that helped to introduce new forms of education which, until recently, were considered out of reach for adults, according to Laznik (2020, p. 127). Distance education brings certain advantages and disadvantages. The advantages are greater autonomy in planning the work schedule and work pace, as well as saving time. This form of education can be a form of support to traditional education. Rupnik Vec et al. (2020) highlight the opportunity for more flexible and varied communication of all participants. Di Pietro et al. (2020) also mention the positive interaction between school and pupils as a fundamental element of a successful online learning strategy, which is also true for university students. Moore (2011) considers the key disadvantages to be mainly the lack of direct contact with the teacher; the teacher does not get direct feedback; there is less supervision of the participants; lack of social contacts and less emphasis on the educative component of learning, which is especially important for younger learners. Valentine (2002) points out that insufficient or inadequate knowledge in the use of a particular technology can be a major problem. Problems can also be economic, as the cost of the necessary ICT is quite high (Cleveland-Innes and Garrison, 2010). It is also necessary to highlight the role of maturity and self-discipline of distance learners. Rapid and urgent changes brought about by the COVID-19 epidemic have transformed the usual living and working conditions of the entire world population. These new conditions have become part of our daily lives; they have affected the course of many activities related to education, the course of work and life of every individual and community. Students of Special and Rehabilitation Pedagogy (SRP), like other students, met with urgent measures related to the epidemic, forcing them to participate in distance learning. Study in lecture halls, clinical training, classroom observations, etc. have become virtual. The

aspect of students' motivation to work using new technologies is also highlighted by Harl (2021, p. 81). The results and implications of distance education will continue to be reflected in society for a long time to come, and much research will be done on this topic. It is difficult to predict what the near future will hold for us as individuals and as a society. However, the experience gained in the past academic year in distance education will certainly play an important role.

Lack of exercise and a "sedentary lifestyle" have a major impact on the onset of some modern-day diseases. Physical inactivity in children and young people can be a serious factor in the development of certain chronic non-communicable diseases. Škof (2016) argues that young people nowadays are not active enough, pointing out the consumer lifestyle, entertainment, communication, and other technological advances; social, urban and other circumstances of the modern world contribute decisively to young people's physical inactivity. Data obtained by the Slovenian National Institute of Public Health (NIJZ) in 2018 on physical activity among children and adolescents show that the proportion of adolescents who exercise regularly for at least one hour a day decreased between 2002 and 2014. Physical activity decreases significantly with age. About one in five adolescents spends more than four hours a day in sedentary activities during their leisure time, with a significantly higher proportion of girls than boys. Sedentary behaviours increase with age, regardless of gender. Evidence shows the impact of lower socio-economic status on the reduction of physical activity, which is why special attention should be paid to physical activity in vulnerable groups. The survey among students of the SRP course was conducted in order to indicate the potential problems of distance learning and to determine the importance of exercise and sport activities for young people, even during the COVID-19 epidemic, when they spent more time in their home environment.

The survey included 192 (out of a total of 289) SRP students from the 1st to the 5th year (or the 1st year of the 2nd cycle), with 173 students answering all questions, representing 59.9% (ensuring statistical reliability). The survey included demographic questions (gender, age, year and type of study, place of residence) and questions related to exercise during the epidemic (participation in exercise; motivating factor for exercise; frequency and type of exercise and sport; what students missed most during the epidemic). The questions were closed-ended, with only 1 answer possible. The working hypothesis was that gender, type and form of study and place of residence do not influence students' sport and physical activity during distance learning.

The majority of SRP students are female (96.5%) and only 3.5% are male. The survey involved mostly first-year students (37.6%), followed by second-year students (19.1%), then the first-year students of the 2nd Bologna cycle (17.3%), third-year students (16.8%), and fourth-year students (9.2%). Most participants were full-time students (82.7%), while the rest were part-time students (17.3%). The majority of students come from rural areas (62.4%), while others come from urban areas (37.6%). The vast majority of students were physically active during their distance learning (89.6%), with only a minority (10.4%) not being physically active. 74.0% were physically active for more than 2 hours per week and 26.0% for up to 2 hours per week. 54.9% of students exercised regularly, 33.5% occasionally, and only 11.6% of students did not exercise. During distance learning, walking was the most common activity (45.7%), followed by a combination of walking and running (19.7%), a fitness programme (15.6%), and hiking (7.5%). 2.3% of students cycled. The findings are in line with previous research,

with Kristan (1993) noting that walking is popular due to the fact that it is a very safe physical activity. We expected a higher participation of students in hiking and cycling, both of which are very popular and common activities in Slovenia. Kristan (1993) even states that mountaineering and hiking are part of Slovenian identity. Čujež and Ogorevc (2018) mention a high percentage of people (17.5%) who visit Slovenian mountains. Additionally, Črnigoj, Bartolj and Srakar (2018) believe that many Slovenians have adopted hiking as a core leisure activity. Walking is a very popular physical activity in Slovenia, both on flat and steep terrain. Berčič and Sila (2007) point out that 62.7% of Slovenians indicate walking as the most frequent physical activity. Students chose to exercise while studying at a distance for its preventive effects (65.3%) on the body and well-being; 17.9% due to having more free time; 16.8% for other (personal) reasons. Research studies (Mišigoj Duraković, 2003; Winnick, 2005; Golnik Urnaut, 2007) additionally highlight the importance of physical activity in ensuring physical well-being. The authors believe that it can significantly improve one's physical well-being. SRP students also recognise the effect of exercise on physical well-being as well as on the cardiovascular system. Jacobs and Nash (2004) and Žgur and Filipčič (2020) state that people achieve a greater degree of independence in terms of rehabilitation when having fewer health problems or complications. Students mostly missed social contacts (65.9%); 18.5% of them did not miss anything (we assume they had a sufficiently developed social network in their home environment); 6.4% missed team sports (to make up for the reduced direct contacts with other people); and 9.2% of them missed different forms of sport (presumably the same as they practised before the introduction of distance learning). Various sport activities may have replaced direct social contacts. It should be pointed out that less than a third of students did not miss anything during their distance learning experience. They were not affected by the closure of public sport institutions. We can therefore conclude that they had sufficient material possibilities or other opportunities for exercise and sport activities in their home environment. The students' answers, however, showed their need for socialising and making friends; for establishing and maintaining personal and friendly contacts, which are normally facilitated by various physical and sport activities.

The result of the chi-square test showed that students' gender, year of study, form of study and place of residence did not influence their physical activity during the period of distance learning. Students engaged in their chosen physical activity regularly and for more than 2 hours per week, regardless of gender and year of study. The type of study (full-time, part-time) did not affect their results, nor did the environment they come from (urban/rural). All the values of the chi-square test were above the risk level, i.e., at the confidence level ($p > 0.05$). We can conclude that their positive evaluation of physical and sport activities is most likely a reflection of positive and systematic physical education from the lower levels of schooling. The study has certain limitations, in particular, the smaller sample of students selected for the study. More reliable results would be obtained if more students took part in the survey and if the responses between students from different study programmes were compared. Nevertheless, we believe that the survey provides a timely insight into the lives and mindsets of SRP students during distance learning, and confirms their positive awareness of exercise and sport, which certainly influences their personal quality of life.

The students' positive evaluation of physical and sport activities may also be influenced by the fact that during their studies they are actively involved in activities such as hiking for people with disabilities, they participate in the programmes of Special Olympics of Slovenia, they do voluntary social work and implement the Halliwick concept in swimming teaching. Many students are also active in a wide range of scouting organisations, NGOs for people with disabilities and disabled persons organisations. We believe that SRP students have strongly formed attitudes towards physical activity. We can conclude that their positive evaluation of physical and sport activities is most likely a reflection of a good and systematic physical and sport education in lower, even elementary forms of schooling (primary education, various preventive health programmes, healthy lifestyle, etc.). The results and implications of distance education will continue to be reflected in society for a long time to come, and much research will be done on this topic. It is difficult to predict what the near future will hold for us as individuals and as a society. However, the experience gained in the past academic year in distance education will certainly play an important role.

LITERATURA

1. Barbour, M. K. (2019). The Landscape of K-12 Online Learning: Examining What is Known. Dostopno na: https://www.researchgate.net/publication/330275960_The_Landscape_of_K-2_OnlineLearning_Examining_What_Is_Known (pridobljeno 12.05.2021).
2. Batič, J. (2021). Poučevanje likovne umetnosti na daljavo. Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja, 36(2), 3–15.
3. Berčič, H. in Ažman, D. (1996). Socialno – ekonomski položaj, zdravstveno stanje in športno-rekreativna dejavnost paraplegikov Slovenije. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za kinetologijo.
4. Berčič, H. in Sila, B. (2007). Ukvajanje prebivalstva Slovenije s posameznimi športnimi zvrstmi. Šport, 55(3), 17–26.
5. Bhamhani, Y. (2002). Physiology of Wheelchair Racing in Athletes with Spinal Cord Injury. Sports Medicine, 32(1), 23–51.
6. Bratina, T. (2008). Učinkovitost uporabe multimedijskih e-gradiv v sistemu izobraževanj na daljavo. Magistrsko delo. Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta. Dostopno na: <https://dk.um.si/IzpisGradiva.php?lang=slv&id=10665> (pridobljeno 22.05.2021).
7. Bregar, L., Zagmajster M. in Radovan M. (2020). E-izobraževanje za digitalno družbo. Andragoški center Slovenije. Dostopno na: <https://www.asc.si/digitalna-bralnica> (pridobljeno 01.06.2021).
8. Campling, F. in Sharpe, M. (2013). Living with a Long-term Illness. Oxford University Press, Oxford.
9. Cleveland-Innes, M. F. in Garrison D. R. (ur.). (2010). An introduction to distance education: Understanding Teaching and Learning in a New Era. Routhledge. Dostopno na: <https://books.google.si/books?hl=sl&lr=&id=TrKLAqAAQBAJ> (pridobljeno 29.05.2021).
10. Costello, J. (2009). Caring for someone with a long-term illness. Manchester University Press, Manchester.
11. Črnigoj, M., Bartolj, T. in Srakar, A. (2018). Študija ekonomskih in družbenih učinkov planinskih poti in planinskih koč ter planinstva. Inštitut za ekonomsko raziskovanje.
12. Čujež, M. in Ogorevc, M. (ur.). (2018). Letopis Slovenske Planinske zveze Slovenije. Planinska zveza Slovenije. Dostopno na: <https://www.pzs.si> (pridobljeno 23.04.2021).
13. Di Pietro, G., Biagi, F., Costa, P. idr. (2020). The likely impact of COVID-19 on education: Reflections based on the existing literature and recent international datasets. Urad za publikacije Evropske unije.

14. Dolenc, P. in Virag, Š. (2019). Stres, soočanje s stresom in poklicno zadovoljstvo pedagoških delavcev. *Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja*, 34(1), 73–85.
15. Filipič, T. in Jerman, J. (2018). Pomen gibanja za kakovost življenja oseb s posebnimi potreбami. Ljubljana: Fakulteta za šport.
16. Golnik Urnaut, A. (2007). Šolske športne dejavnosti in samopodoba mladostnikov z ovirami v gibanju. Doktorska disertacija. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
17. Harl, B. (2021). Povezanost računalniško podprtih domačih nalog študentov z znanjem in ocenami. *Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja*, 36(1), 79–92.
18. Jacobs, J. P. in Nash, M. S. (2004). Exercise Recommendations for Individuals with SCI. *Sport Medicine*, 34, 727–751.
19. Keegan, D. (1996). Foundations of distance education. Routledge.
20. Kristan, S. (1993). V gore. Izletništvo, pohodništvo, gorništvo. Didakta.
21. Kustec, S., Logaj, V., Krek, M. idr. (2020). Vzgoja in izobraževanje v Republiki Sloveniji v razmerah, povezanih s covid-19: modeli in priporočila. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. Dostopno na: https://www.zrss.si/pdf/modeli_in_priporocila.pdf (pridobljeno 13.06.2021).
22. Laznik, G. (2020). Motivacijski faktorji odraslih za izobraževanje na področju zdravstvene nege. *Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja*, 35(2), 126–142.
23. Mišigoj Durakovič, M. (2003). Telesna vadba in zdravje: znanstveni dokazi stališča in priporočila. Zveza društev športnih pedagogov, Fakulteta za šport, Zavod za šport Slovenije: Ljubljana.
24. Motik, D in Veljić, I. (2020). Spoznavam sebe, tebe, nas: priročnik za učitelje za delo z učenci in starši. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
25. Moore, J. L., Dickson-Deane, C. in Galyen, K. (2011). E-Learning, online learning, and distance learning environments: Are they the same? *The Internet and Higher Education*, 14(2), 129–135. Dostopno na: <https://doi.org/10.1016/j.ihedut.2010.10.001> (pridobljeno 22.05.2021).
26. NIJZ. Mednarodni dan gibanja – 10. maj. Dostopno na: <https://www.nijz.si/sl/mednarodni-dan-gibanja-10-maj> (pridobljeno 28.05.2021).
27. Novak, J., Čič, M. in Bobnar, M. (2018). Delovanje planinstva za invalide v letu 2018. *Športnik*, 52, 65–69.
28. Odlok o začasni prepovedi zbiranja ljudi in zavodih s področja vzgoje in izobraževanja ter univerzah in samostojnih visokošolskih zavodih. (2020). Uradni list RS, št 25/2020. Dostopno na: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2020-01-0568/odlok-o-zacasni-prepovedi-zbiranja-ljudi-v-zavodih-s-podrocja-vzgoje-in-izobrazevanja-ter-univerzah-in-samostojnih-visokosolskih-zavodih>? (pridobljeno dne 05.05.2021).
29. Perić Prkosovački, B., Popović Stijačić, M. in Brkić Jovanović, N. (2020). Educational Workshops: Positive Impact on Teaching and Learning. *Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja*, 35(1), 42–55.
30. Rupnik Vec, T., Slivar, B., Zupanc Grom, R. idr. (2020). Analiza izobraževanja na daljavo v času prvega vala epidemije covida-19 v Sloveniji. Zavod Republike Slovenije za šolstvo. Dostopno na: https://www.zrss.si/pdf/izobrazevanje_na_daljavo_covid19.pdf (pridobljeno 20.05.2021).
31. SLOfit 2020. (2020). Upad globalne učinkovitosti in naraščanje debelosti slovenskih otrok po razglasitvi epidemije Covid-19. Novinarska konferenca: 22.09.2020. Dostopno na: https://www.slofit.org/Portals/0/Clanki/COVID-19_razvoj_otrok.pdf?ver=2020-09-24-5108-370 (pridobljeno dne 11.03.2021).
32. Škof, B. (2016). Mladim več športa!. V: Škof, B. in Bratina, N. (ur.). Šport po meri otrok in mladostnikov: pedagoški, didaktični, psiho-socialni, biološki in zdravstveni vidiki športne vadbe mladih (str. 32–59). Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo.
33. Valentine, D. (2002). Distance Learning: Promises, Problems, and Possibilities. *Online Journal of Distance Learning Administration*, 5(3). Dostopno na: <http://www.westga.edu/~distance/oj-dla/fall53/valentine53.html> (pridobljeno 15.06.2021).
34. Winnick, J. P. (2005). Adapted Physical Education and Sport. 4. ponatis. ZDA, Illinois: Human Kinetics
35. World Health Organization. (2020). WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19–11 March 2020. Dostopno na: <https://www.who.int/director-general/>

- speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19-11-may-2020 (pridobljeno 12.04.2021).
36. ZRSS Izobraževanje na daljavo. (2020). Dostopno na: <https://www.zrss.si%2Fdigitalnaknjiznic%2FIzobrazevanjeNaDaljavo> (pridobljeno 12.05.2021).
37. Žgur, E. in Filipčič, T. (2020). Aktivnosti v naravi za razvoj gibalnih in funkcionalnih sposobnosti otrok z avtizmom: aktivnosti in avtizem/AA. 1. izd. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Dr. Erna Žgur (1963), docentka na oddelku za specialno in rehabilitacijsko pedagogiko Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani.

Naslov/Address: Poreče 2A, 5272 Podnanos, Slovenija/Slovenia

Telefon/Telephone: (+386) 01 589 22 74

E-mail: erna.zgur@pef.uni-lj.si

Dr. Janez Jerman (1962), izredni profesor na oddelku za specialno in rehabilitacijsko pedagogiko Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani.

Naslov/Address: Celovška cesta 177, 1000 Ljubljana, Slovenija/Slovenia

Telefon/Telephone: (+386) 01 589 22 49

E-mail: janez.jerman@pef.uni-lj.si